

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради Університету,
протокол № від 29.02.2024

Голова Вченої ради

Олег ПАДАЖКА

Вводиться в дію наказом Ректора
Міжнародного європейського
університету

«29» 02 2024 № 15-09

ПРОГРАМА

ЦИКЛУ ВТОРИННОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПСИХІАТРІЯ»

Галузь знань:	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність:	222 Медицина
Складник освіти:	Післядипломна освіта, вторинна спеціалізація
Цільова група:	Лікарі, які закінчили інтернатуру за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, медико-профілактичного, лабораторного профілю; лікарі-психіатри, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю
Професійна кваліфікація:	Лікар-спеціаліст

ПЕРЕДМОВА

Програму циклу вторинної спеціалізації зі спеціальності «Психіатрія» складено робочою групою за наказом ректора Міжнародного європейського університету відповідно до Наказу МОЗ України від 25.07.2023 № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями, Наказу МОЗ України «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» (із змінами) від 22.07.1996 № 166.

Керівник робочої групи:

Пострелко В.М. – д.м.н., проф., професор кафедри внутрішніх хвороб Міжнародного європейського університету.

Робоча група:

1. Закордонець Л.В. – к.м.н., доц., завідувач кафедри внутрішніх хвороб Міжнародного європейського університету.

2. Доан С.І. - д.м.н., професор, професор кафедри внутрішніх хвороб Міжнародного європейського університету.

3. Вишнеvsька О.П. – к.псих.н., доцент кафедри соціально-гуманітарних наук Міжнародного європейського університету.

Рецензії-відгуки:

1. Древицька О. – д.м.н., доцент, професор кафедри внутрішньої медицини ННЦ «Інститут біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка

2. Мішиєв В.Д. – завідувач кафедри загальної, дитячої, судової психіатрії і наркології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика, д.м.н., професор, заслужений лікар України.

I. ВСТУП

1. Післядипломна освіта: основним завданням циклів спеціалізації є отримання та удосконалення професійних знань і навичок шляхом оновлення наявних та отримання нових теоретичних і практичних знань, необхідністю освоєння сучасних та нових методів вирішення професійних завдань, формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих в результаті теоретичної підготовки, необхідністю вивчення світового досвіду.

2. Попередня освіта перелік освітніх програм: лікарі, які закінчили інтернатуру за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, медико-профілактичного, лабораторного профілю; лікарі-психіатри, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю згідно наказу МОЗ України від 25.07.2023 № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями

3. Програма підготовки з підвищення кваліфікації – проходження циклу спеціалізації за спеціальністю «Психіатрія» проводиться за програмою підготовки, затвердженою Вченою радою Міжнародного європейського університету, та розробленими на їх основі робочими програмами та навчальними планами затвердженими на Вченій раді Навчально-наукового інституту післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку.

4. Слухачі, які виконали навчальний план та програму спеціалізації, підлягають атестації на визначення рівня знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста зі спеціальності «Психіатрія».

II. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти	Післядипломна освіта, вторинна спеціалізація
Спеціальність	Психіатрія
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст
Передумови вступу	Лікарі, які закінчили інтернатуру за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, медико-профілактичного, лабораторного профілю; лікарі-психіатри, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю
Форма проходження	Очна, дистанційна з використанням комп'ютерних технологій у режимі реального часу
Мова	Українська
Академічні права	Робота на посадах лікар-спеціаліст за спеціальністю «Психіатрія» у лікарняних закладах та закладах охорони здоров'я. Безперервний професійний розвиток, цикли тематичного удосконалення
Моніторинг та оцінювання	Наказ МОЗ України від 22.02.2019 № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» (із змінами), Наказ МОЗ України від 22.07.1996 № 166 «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» (із змінами)
Обсяг програми	5 місяців (780 годин / 26,0 кредитів ЄКТС) для лікарів, які закінчили інтернатуру за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, медико-профілактичного, лабораторного профілю; лікарів-психіатрів, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю

ІІІ. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я за спеціальністю 222 «Медицина» на рівні лікаря-спеціаліста, застосовуючи теоретичні знання, практичні навички та вміння з метою надання фахової високоякісної медичної допомоги.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності.</p> <p>ЗК4. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.</p> <p>ЗК5. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.</p> <p>ЗК6. Спроможність усно та письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.</p> <p>ЗК7. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.</p> <p>ЗК8. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка).</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та автономних дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК10. Уміння визнавати власні помилки та запобігати їм, мінімізувати негативні наслідки.</p> <p>ЗК11. Спроможність до організації правового забезпечення та менеджменту професійної діяльності.</p> <p>ЗК12. Спроможність працювати в команді.</p> <p>ЗК13. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними протоколами.</p> <p>ЗК14. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.</p> <p>ЗК15. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і життя пацієнтів.</p> <p>ЗК16. Знання показань, протипоказань, побічних дій і</p>

	<p>лікарських взаємодій препаратів, які використовуються в лікарській практиці.</p> <p>ЗК17. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.</p> <p>ЗК18. Спроможність інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень.</p> <p>ЗК19. Спроможність діагностувати захворювання пацієнта: визначати попередній, клінічний, заключний, супутній діагноз, невідкладні стани.</p>
<p>Фахові (професійні) компетентності, ФК</p>	<p>ФК1. Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку, а також до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психічних порушень, субклінічних хворобливих станів та захворювань.</p> <p>ФК2. Уміння збирати інформацію про пацієнта, вибір оптимальних методів проведення клінічної, психологічної та інструментальної діагностики пацієнта для виявлення феноменологічних проявів його стану, визначення реєстр-синдрому та інтерпретації цих результатів для встановлення клінічного діагнозу.</p> <p>ФК3. Здатність визначати об'єм, порядок та характер заходів надання психіатричної допомоги, з використанням інноваційних технологій, складати та реалізовувати план консультативного процесу, враховувати вікові, гендерні, культурні, особистісні та інші індивідуальні особливості пацієнта при обранні засобів та методів психіатричної допомоги.</p> <p>ФК4. Здійснення практичної психіатричної діяльності з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>ФК5. Уміння організовувати та надавати психіатричну допомогу з метою відновлення стану здоров'я пацієнта при соматичних, психічних, поведінкових та психосоматичних розладах, профілактики їх рецидивування (декомпенсації).</p> <p>ФК6. Виконання базових медичних маніпуляцій, вміння застосовувати моно- і комбіновані схеми комплексної медикаментозної терапії.</p> <p>ФК7. Діагностування невідкладних станів, визначення тактики і надання екстреної та невідкладної медичної допомоги.</p> <p>ФК8. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних ситуаціях, надання першої психіатричної допомоги при невідкладних станах: розпізнавання випадків,</p>

	<p>що потребують невідкладної психіатричної допомоги і вибір тактики надання допомоги.</p> <p>ФК9. Знання і використання на практиці правових підстав роботи лікаря в Україні, деонтологічних норм роботи лікаря-психіатра та здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, маркетингу послуг галузі охорони здоров'я.</p> <p>ФК10. Оформлення і ведення медичної документації та опрацювання державної, соціальної, економічної й медичної інформації, а також проведення епідеміологічних і медико-статистичних досліджень здоров'я населення.</p> <p>ФК11. Здатність усвідомлювати межі своєї компетенції та постійне підвищення професійної кваліфікації; знання та використання на практиці норм професійної етики та деонтологічних норм.</p>
--	---

За результатами опанування програми з вторинної спеціалізації з циклу спеціалізації «Психіатрія» лікар досягає таких програмних результатів навчання:

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРН1	Спроможність встановлювати психологічний контакт з пацієнтом і ефективний терапевтичний альянс (комплаєнс) з метою визначення втручання, що буде застосоване, та у процесі його реалізації.
ПРН2	Здатність демонструвати навички професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку, узагальнювати інформацію щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психічних порушень, субклінічних хворобливих станів та клінічних захворювань.
ПРН3	Вміти визначати попередній та заключний клінічний діагноз, функціональний стан пацієнта, робити діагностичне формулювання, проводити диференційну діагностику патопсихологічних порушень, психосоматичних та психічних розладів у відповідності до сучасних класифікаторів захворювань.
ПРН4	Вміти оцінювати та аналізувати особливості психопатологічної симптоматики з врахуванням вікових та гендерних особливостей пацієнта при визначенні лікувальної тактики.
ПРН5	Спроможність розпізнавати випадки, що потребують невідкладної медичної допомоги і визначити невідкладний стан внаслідок гострих і важких психічних і поведінкових порушень та розуміти тактику

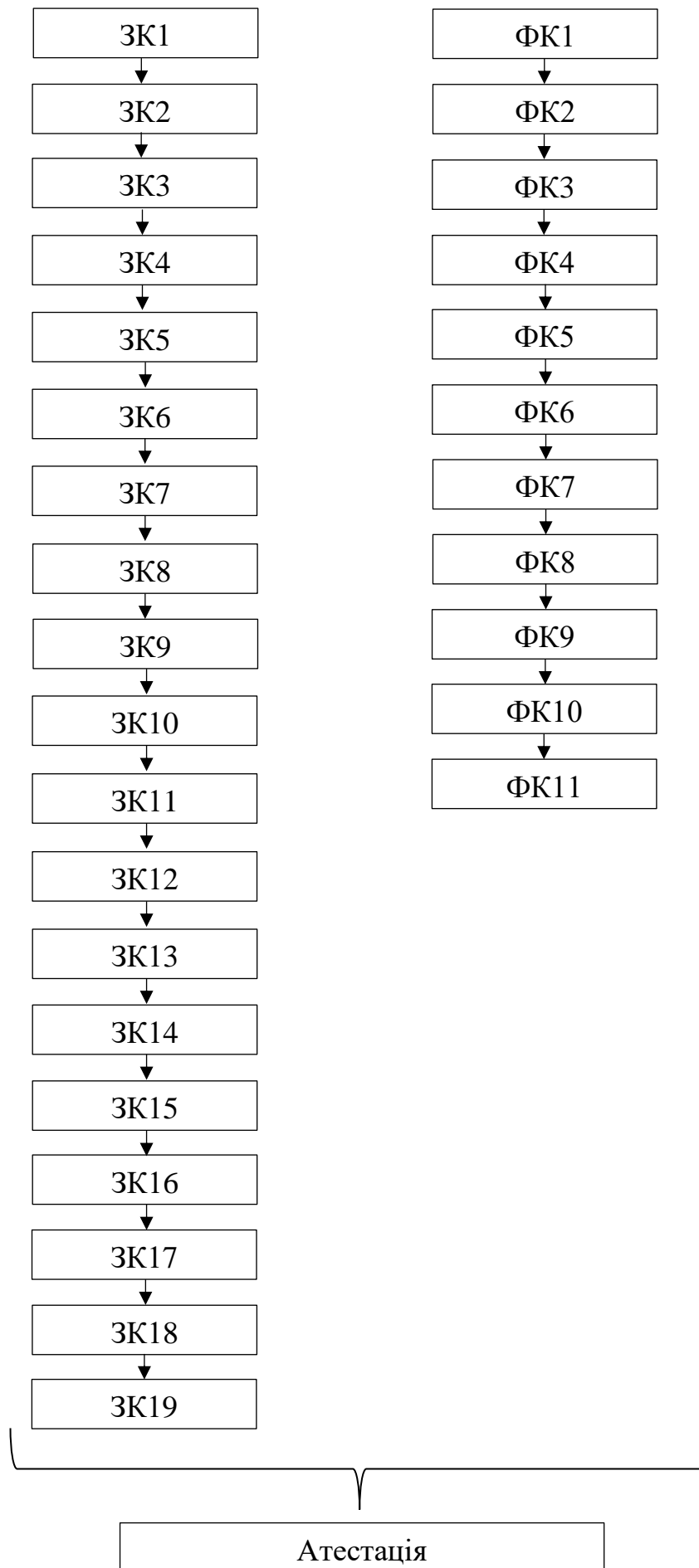
	надання екстреної допомоги (гостра реакція на стрес, психомоторне збудження різноманітного генезу (тривожна ажитація, психогенна афективно-звужена свідомість, депресивний раптус, маніакальне, дисфорічне, психотичне, епілептичне, органічне, особистісно-аномальне та ін.), епілептичний напад, розлади свідомості, гостра інтоксикація внаслідок вживання психоактивних речовин, гострі прояви суїцидальної поведінки тощо).
ПРН6	Здатність визначати принципи, тактику, характер надання психіатричної допомоги та тактику і етапність лікувально-реабілітаційних заходів.
ПРН7	Спроможність приймати та аргументувати власні професійні рішення щодо застосування науково-обґрунтованих методів діагностики та лікування психічних розладів.
ПРН8	Вміти інтерпретувати та прогнозувати вплив проведених лікувально-реабілітаційних заходів на перебіг хвороби/розладу з метою подальшої оптимізації програм надання медичної допомоги.
ПРН9	Вміти розробляти та запроваджувати різні схеми супроводу пацієнта на всіх етапах надання психіатричної допомоги та проведення лікувально-реабілітаційних заходів.
ПРН10	Спроможність здійснювати оцінку ефективності проведеного лікування з використанням відповідних технік та проведенням аналізу отриманих результатів.
ПРН11	Вміти обирати конструктивні та ефективні стратегії психологічної і соціальної взаємодії, здійснювати ефективну комунікацію та надавати пацієнтам інформацію способом, який в повній мірі відповідатиме їх потребам та очікуванням.
ПРН12	Здатність якісно вести медичну документацію згідно вимог чинного законодавства та стандартів, вміти аналізувати і опрацьовувати фахову державну, загальнонаукову, медичну та іншу соціальну інформацію.
ПРН13	Спроможність знаходити необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення безперервної професійної освіти та втілення у практичній діяльності.

ІV. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТІВ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ З ЦИКЛУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «ПСИХІАТРІЯ»

4.1. Для лікарів, які закінчили інтернатуру за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, лабораторного, медико-профілактичного, медико-психологічного профілю (780 годин / 26,0 кредитів ЄКТС):

Код	Компоненти освітньої програми	К-сть кредитів/ годин	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти			
ОК 1	Основи соціальної гігієни та організація психіатричної допомоги	0,5/16	залік
ОК 2	Загальна психопатологія	1,2/36	залік
ОК 3	Методи дослідження осіб з психічними розладами	1/30	залік
ОК 4	Шизофренія. Шизотипові та маячні розлади	2,1/64	залік
ОК 5	Афективні розлади настрою	2,1/64	залік
ОК 6	Симптоматичні психічні розлади	1,9/54	залік
ОК 7	Гостра реакція на стрес. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР).	1,9/56	залік
ОК 8	Психічні розлади дитячого та підліткового віку, порушення психологічного розвитку	1,9/56	залік
ОК 9	Розумова відсталість	2,3/68	залік
ОК 10	Психічні розлади при пухлинах головного мозку	1,5/44	залік
ОК 11	Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин (наркоманії та токсикоманії)	2,5/76	залік
ОК 12	Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю	2,5/76	залік
ОК 13	Розлади особистості та поведінки у дорослих осіб	2,1/64	залік
ОК 14	Лікування психічних захворювань	2,5/76	залік
Разом		26/780	

V. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА

VI. АТЕСТАЦІЯ

Атестація на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання зі спеціальності «Психіатрія» підлягають особи, що пройшли цикл спеціалізації. Склад атестаційної комісії, яка проводить атестацію на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікар-спеціаліст формується Міжнародним європейським університетом.

До атестації для визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання зі спеціальності «Психіатрія», допускаються слухачі які повністю виконали програму підготовки.

Допуск до проведення атестації для визначення знань та практичних навичок оформлюється наказом ректора закладу вищої освіти.

Атестація лікарів включає:

- 1) іспит з оволодіння практичними навичками;
- 2) співбесіда.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 5-ти бальною (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 1–2 – «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами.

Види контролю: поточний, підсумковий, самоконтроль, атестація.

За результатами атестації з присвоєнням звання «лікар-спеціаліст» комісія приймає такі рішення: присвоїти або відмовити у присвоєнні звання «лікар-спеціаліст» з конкретної лікарської спеціальності. За результатами успішної атестації на підставі рішення атестаційної комісії лікарям видається сертифікат встановленого зразка.

VII. ЛІТЕРАТУРА

1. Психіатрія і наркологія: підручник В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін.; за редакцією В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» 2020, 3-є (стереотипне), 512 с.
2. Психіатрія та наркологія (частина 2) : [практикум] : робочий зошит : методичні рекомендації Самардакова, Г.О., Зеленська, К.О., Красковська, Т.Ю., Харків, 2019 р. , 99 с.
3. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» 2019 р., 344 с.
4. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник / А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Л.А. Боднар, Г.Т. Сонник. — 2-е видання Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» 2021 р. (стереотипне), 244 с.
5. Психіатрія, наркологія навчальний посібник Юрєва Л. М., Огоренко В. В., Носов С. Г., Шустерман Т. Й., Магнолія , Львів, 2021р. 180 с.
6. Reed GM, First MB, Kogan CS, etal. Innovations and changes in the ICD-11 classification of mental, behavioral and neuro develop mental disorders. World Psychiatry. 2019;18(1):3-19. doi:10.1002/wps.20611.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>.
2. Державний експертний центр ЛЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dec.gov.ua/>.
3. Державний реєстр ЛЗ (Експертний центр ЛЗ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.drlz.kiev.ua/>.
4. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.drlz.com.ua.
5. Довідник лікарських засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.drlz.kiev.ua/>.
6. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>.
7. Кабінет Міністрів України (урядовий портал) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>.
8. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. –

Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/>.

9. Національний перелік ОЛЗ (МОЗ України) [Електронний ресурс]. –Режим доступу : http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_naclist/.

10. Сайт Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками: <http://www.diklz.gov.ua/control/main/uk/index>.

11. Закон України «Про психіатричну допомогу» (режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14#Text>).